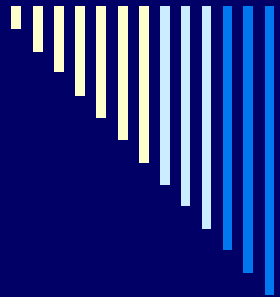

13. ZOS

ZOS 2011, L. Pešička

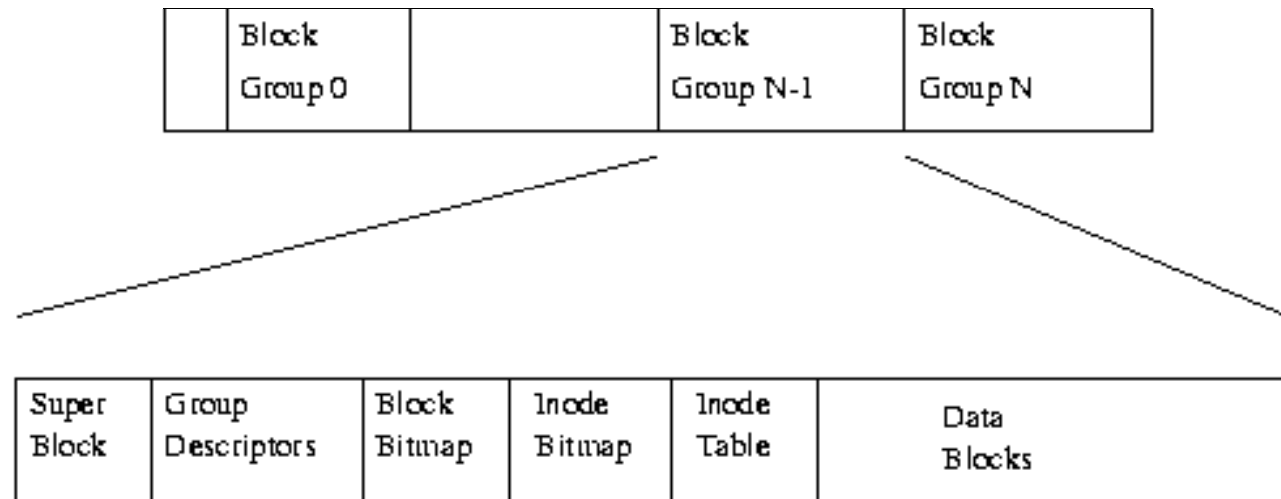
Popis filesystemů

Odkazy, zdroje

<http://www.tldp.org/LDP/tlk/fs/filesystem.html>

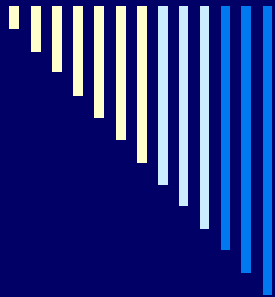
<http://www.abclinuxu.cz/clanky/system/na-co-se-casto-ptame-etc-fstab>

Ext2 filesystem

Partition je rozdělena do Block Groups

Každá skupina duplikuje informaci kritickou pro integritu fs

Ext2 inode

Mode – file, adresář,
blok/znak zařízení

Vlastník (uživ, skupina)

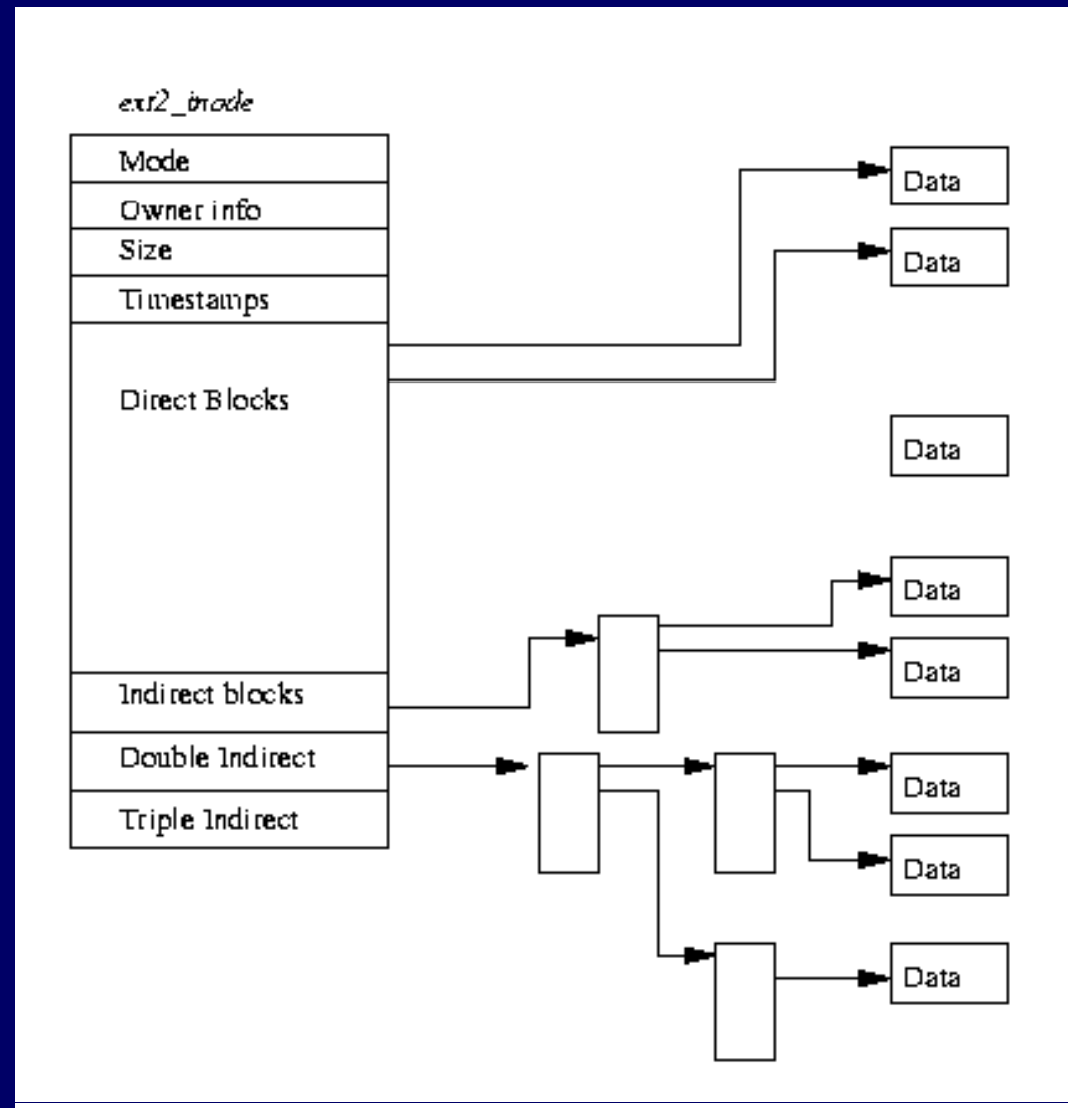
Size (v bytech)

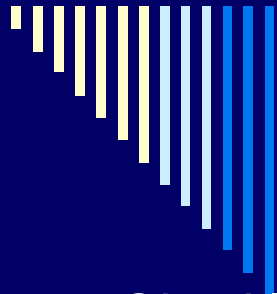
Timestamp (vytvoření,
modifikace)

Datové bloky

12 ukazatelů přímých

3 různě nepřímé úrovně

Ext2 superblok

Obvykle se při mountování čte superblok z block group 0
Každý Block Group kopii pro případ poškození

Magic number – říká, že jde opravdu o ext2 fs

Revision Level – jaké nové vlastnosti lze bezpečně použít

Mount count, Maximum mount count

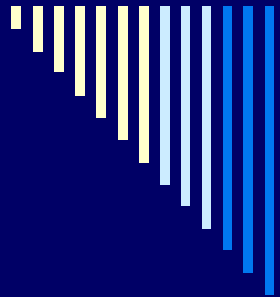
- Zvětšuje počet přimountování, po dosažení maxima obvykle puštění kontroly konzistence, e2fsck

Block group number

Blok size – velikost bloku v bytech, např. 1024, při vytvoření

Block per Group – počet bloků ve skupině, fixováno při vytvoření

Free blocks, Free Inodes, First inode (obsahuje adresář /)

EXT2 group descriptor

- Jako superblok, všechny group desc. pro všechny block groupy duplikovány v každém block group

Blocks bitmap – kde je bitmapa bloků pro tuto skupinu

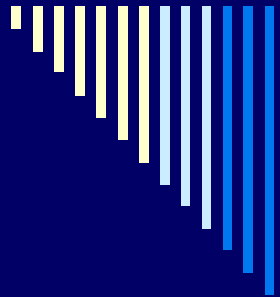
Inode Bitmap – kde je bitmapa iuzlů této skupiny

Inode Table – číslo bloku, kde začíná inode table pro tuto skupinu

Free blocks count

Free inodes count

Used directory count

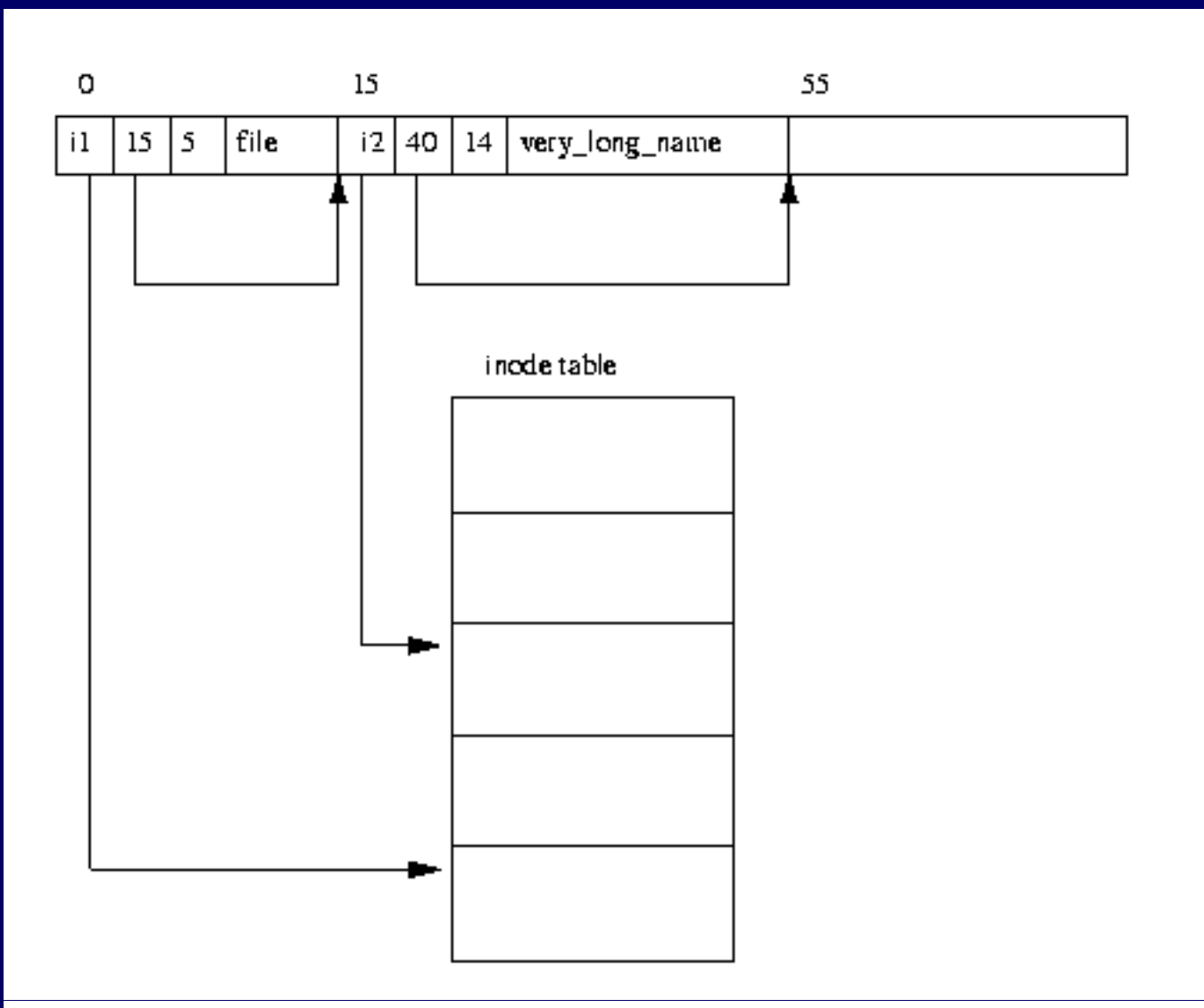
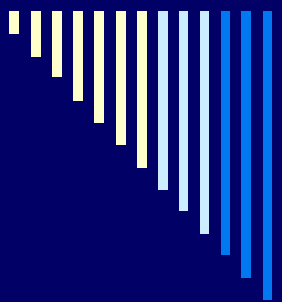

Ext2 adresář

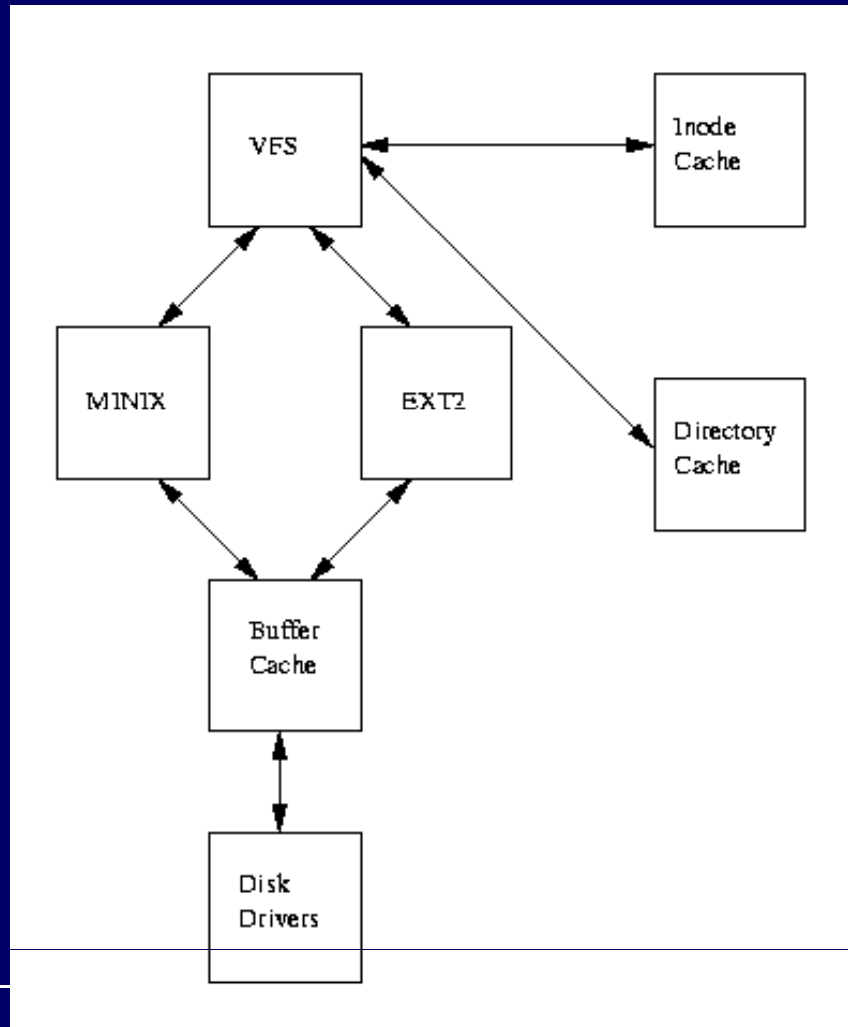
- Adresář – speciální soubor

Záznam v adresáři

- **Inode** – i-uzel pro danou položku (soubor)
index do pole inodů v Inode table
- **Name length** – délka adresářové položky v bytech
- **Name** – jméno adresářové položky (souboru)

VFS (Virtual File System)

Mounting a file system

□ `mount -t iso9660 -o ro /dev/cdrom /mnt/cdrom`

Soubor `/etc/fstab`:

```
/dev/fd0 /mnt/floppy vfat noauto,user 0 0
```

1. Zařízení, které připojujeme
 2. Připojovací bod (adresář)
 3. Typ souborového systému
 4. Parametry připojení
 5. Zálohování (pro dump 0 ne, 1 ano)
 6. Pořadí kontroly při startu
-

Parametry připojení

noauto – nepřipojuje automaticky při startu

users – s tímto svazkem mohou pracovat i běžní uživatelé

codepage – znaková sada, ve které jsou názvy souborů

iocharset – znaková sada, do které se budou převádět názvy souborů

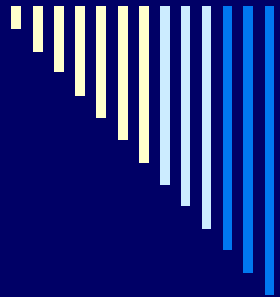
noexec – nespouštět soubory na tomto médiu

ro, rw – samovysvětlující 😊

Sdílení souborů

- soubor/adresář viditelný
ve **více podadresářích**
pod **více jmény**
- Pevné odkazy (hardlinks)
 - Více odkazů na stejný **i-uzel**
 - Všechny odkazy rovnocenné
 - V i-uzlu je počet odkazů, zrušení když je = 0
- Symbolické odkazy
 - Obsahují **jméno odkazovaného** souboru
 - Obecnější, větší režie

Správa volného prostoru

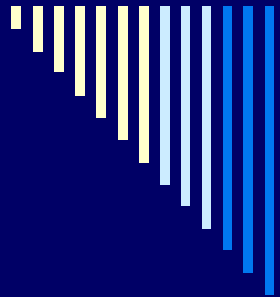
(které bloky jsou volné?)

□ Seznamy diskových bloků

- Blok obsahuje odkaz na volné bloky a adresu dalšího bloku
- Problém najít blok s určitými vlastnostmi

□ Bitové mapy

- používanější
- Konstantní velikost
- Snadno najdeme volný blok s určitými vlastnostmi

Kvóty

- Maximální počet bloků obsazených soubory uživatele
- Pro víceuživatelské systémy
- Soft a hard kvóta
 - **Soft** – krátkodobě překročitelná
 - **Hard** – nepřekročitelná
- Problémy
 - Profile windows x dostatečná kvóta
 - Potřeba nárazově zpracovat větší množství dat (adresáře tmp, scratch, ...)
 - Přesnost určení kvóty (započítání ADS z NTFS?)

Konzistence fs

- OS blok přečte, změní, zapíše
 - Havárie před zápisem všech modifikovaných bloků
 - **Nekonzistentní** stav fs
 - Kontrola konzistence
 - Win: *chkdsk, scandisk*
 - Unix: *fsck.ext2 /dev/sda2*
-

Mechanismus ochrany

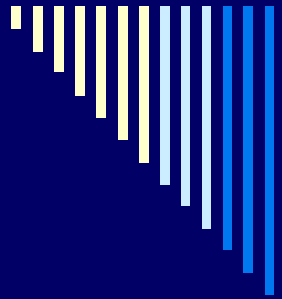
- co je potřeba chránit – **objekt**
 - *cokoliv, k čemu je potřeba omezovat přístup*
 - soubory
 - hw objekty (segmenty paměti, I/O zařízení)
 - sw objekty (procesory, semaforey)
 - **subjekt**
 - entita, schopná přistupovat k objektům
-

Přístupové právo

- *Read, Write, Execute, Delete*
 - právo vykonat jednu z možných operací

 - informace o přístupových právech
 - ACL
 - objekt má seznam subjektů a jejich přístup. práv
 - capability list
 - se subjektem je sdružen seznam objektů a přístupových práv k nim
-

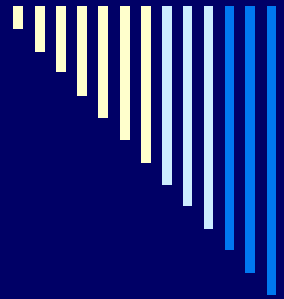
Poznámky

Linux

- přístupová práva – symbolický link
- setuid bit

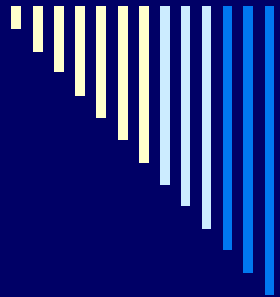
Windows

- AD

Ukázka – AD uživatelé, skupiny

- dcpromo
 - Active Directory Users and Computers
-

Ukázka – vytvoření uživatele

```
net user %2 abcdefgh /add /fullname:%3 /homedir:j:\  
  /profilepath:\\herakles\students\%2\profile-KIV /scriptpath:login-KIV-  
  students.bat /passwordchg:no
```

```
mkdir E:\students\%2
```

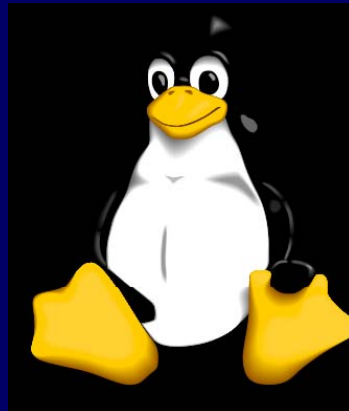
```
caccls E:\students\%2 /e /g %2:f
```

```
mkdir E:\students\%2\profile-KIV
```

```
ksetup /domain /mapuser %2@ZCU.CZ %2
```

Linux (wikipedia)

- Jádru operačního systému
- Planetka
 - Planetka (9885) obíhající mezi Marsem a Jupiterem
- Prací prášek
 - Ze Švýcarska

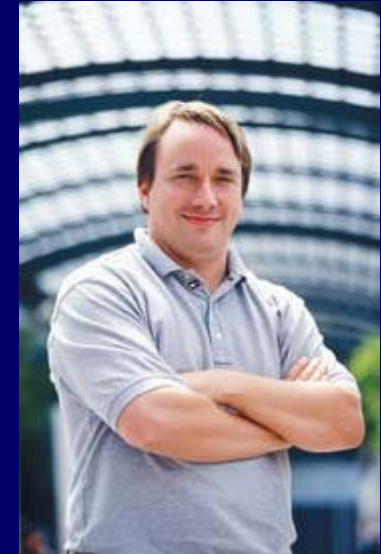
GNU / Linux

□ Jádno + aplikační sw

- Linuxové jádro
- Knihovny a nástroje GNU

Linus Torvalds

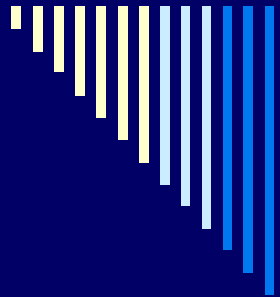
Richard Stallman

□ GNU / Hurd

- Např. Debian GNU/Hurd
- Množina serverů pracujících nad mikrojádro
- GNU Mach jako mikrojádro aktuálně

Linux

- Volně šířený systém – kdokoliv si ho může nainstalovat a dále šířit
 - Zdrojové texty – kdokoliv může modifikovat jádro nebo systémové programy
 - Vypadá a chová se jako UNIX – kompatibilita
 - Různé distribuce
-

Komponenty Linuxu

□ Monolitické jádro OS

- Jediné běží v režimu jádra
- Poskytuje základní abstrakce (procesy, virtuální paměť, soubory)
- Aplikace žádají o služby jádra prostřednictvím **volání služeb** systému
- Umožňuje za běhu přidávat a vyjímat **moduly** (ovladače)
 - Přidat / zrušit části kódu jádra na žádost

□ Systémové knihovny

- Standardní funkce pro použití v aplikacích
 - Některé komunikují s jádrem OS (write apod.)
 - Mnoho knihovných funkcí jádro nevolá (sin, cos, tan, ..)
-

Komponenty Linuxu

□ Systémové programy

- Nastavení konfigurace systému při startu
- Démonové procesy
 - inetd – obsluha příchozích síťových spojení
 - Syslogd – zápis logů

□ Uživatelské programy

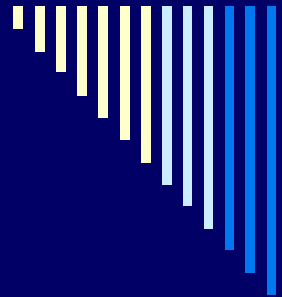
- ls, cat, joe, ...
-

Linux – jádro systému

- Linux – jádro systému; od roku 1991
 - Uživatelské programy, knihovny, většina systémových vznikla v nezávislých projektech (především GNU – ls, cp, ..)
 - GNU / Linux, GNU / Hurd

 - Distribuce (RedHat, SUSE, Mandriva, Debian)
 - Jádro
 - Programy z různých zdrojů
 - Správa balíků (RedHat – rpm, Debian – dpkg)
-

Privilegované módy v různých systémech

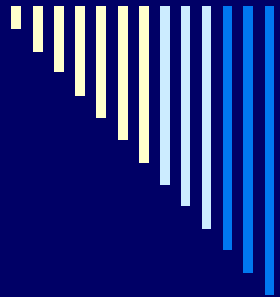
- Linux – 2 úrovně (User a Kernel mód)
- FreeBSD – také 2
- VMS – 4 (Kernel, Executive, Supervisor, User)
- Multics – 8 úrovní

- **User mode**
 - nedovolí privilegované instrukce – ohrozit systém
 - omezen přístup do paměti
 - zakázána komunikace na I/O portech

Přístup do paměti - Linux

- mechanismus **stránkování**
 - program přistupuje na virtuální adresu
 - využití tabulky stránek pro převod na fyzickou adresu
 - mapování není – výjimka
 - v tabulce stránek – práva přístupu a druh přístupu
 - cache na několik posledních mapování – TLB (transaction lookaside buffer)
-

Procesy, paměť

- procesy běží v USER modu, celé jádro v KERNEL modu
- každý proces – vlastní tabulka stránek – určuje jeho adresový prostor
- kód i data jádra – sdílena mezi všemi procesy, z KERNEL modu vždy přístupné
- nepoužívá se segmentace – je **lineární** adresový prostor

Přepínání procesů

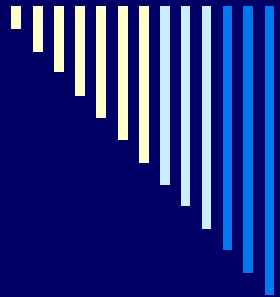
- proces – USER mod – obsluha systémového volání nebo zpracování výjimky – KERNEL mód
- USER mód – **preemptivní** multitasking
 - k přepnutí může dojít kdykoliv, rozhodnutí plánovače
- KERNEL mód – **kooperativní** multitasking
 - když sám požádá
 - čekání na nějakou událost (zablokování procesu)
 - zjednodušuje návrh jádra
 - preemptivní kernel – lze při kompilaci jádra 2.6 – lepší interaktivita

Přepínání procesů

- kernel thready
 - nemají vlastní tabulku stránek ani uživ. adres. prostor
 - běží celou dobu v jádře
 - činnosti na pozadí – např. zápis modifikovaných bufferů
 - druhý význam pojmu (thready přepínané v jádře)

 - Linux – přepnutí procesu v jádře
 - `cond_resched()` nebo `schedule()`
-

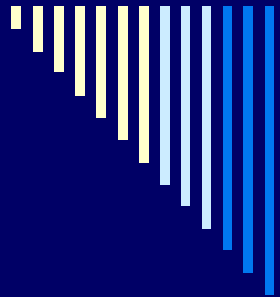

Linux – vytvoření procesu

- Oddělení operace **vytvoření procesu** a **spuštění nového programu**

- **Vytvoření nového procesu**
 - Volání **fork ()**
 - Nový proces provádí stejný kód jako původní

- **Spuštění nového programu**
 - Volání **execve()**

Fork ()

- ❑ Přesná kopie původního procesu
- ❑ Po vytvoření mají oba procesy stejný stav (obsah proměnných..)
- ❑ Každý z nich běží ve vlastní kopii VM
- ❑ Oba pokračují v běhu návratem z volání fork() a nadále běží nezávisle
- ❑ pid = fork()
- ❑ Původní proces – rodič, nově vytvořený – potomek
- ❑ Fork vrací
 - Pro rodiče – PID potomka
 - Pro potomka – vrací nulu

Implementace fork()

□ První generace Unixů

- Fork zdublikoval celý adresní prostor rodiče fyzickým kopírováním
- Časově náročné, navíc často hned exec – tedy zbytečně
- vfork() – nedělá kopírování, potomek nesmí modifikovat data, smí pouze exec nebo exit

□ Moderní systémy – copy on write

- Stránky sdíleny nejprve jako read only
 - Zápis do stránky – výjimka, zdublikuje a nová kopie read write
 - Původní rámec zůstává read only, zápis – zkontroluje, zda je jen jeden vlastník – přeznačí na read write
-

Implementace fork()

- V Linuxu využívá volání jádra **clone()**
- Obecnější, lze specifikovat co bude rodič a potomek sdílet a co bude duplikováno (paměť, kořenový a pracovní adresář, otevřené soubory, obslužné rutiny pro signály)
- Fork – nesdílí nic
- Vfork – sdílí virtuální paměť

Spuštění programu

- Služba `execve` nahradí obsah paměti volajícího procesu procesem spuštěným ze zadaného souboru
 - `If (fork() == 0)`
 `execve ("/bin/lS", argv, envp);`
 - Proces spustí svého potomka, který místo sebe spustí `/bin/lS`
-

Ověřování uživatelů

- Autentizace (authentication)
 - Jednoznačné prokázání totožnosti (identity) uživatele
 - **Identifikace** – vůbec vědět, kdo je
 - **Autentizace** – ověření, zda je opravdu tím, za koho se vydává
 - Uživatel zadá jméno (identifikuje se), po zadání hesla dojde k jeho autentifikaci – systém ověří, zda je opravdu tím, za koho se vydává
-

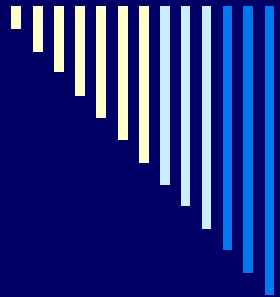
Metody autentikace

- Uživatel něco **zná**
 - Heslo
 - Transformační funkce (výzva – odpověď)
 - Uživatel něco **má**
 - Kalkulátor pro jednorázová hesla
 - Uživatel má určité **biometrické vlastnosti**
 - Otisky prstů
 - Sítnice oka
 - ? Spolehlivost
-

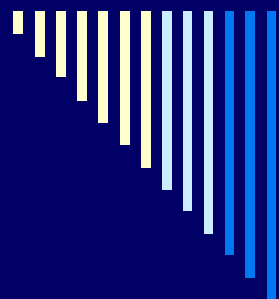
Autorizace

- **Řízení přístupu** ke zdrojům systému
 - Např. zda máme právo nějaký soubor číst, zapisovat do něj..
 - Musíme systému prokázat kdo jsme (autentizace) a on ověří, zda pro danou činnost máme právo (autorizace)
-

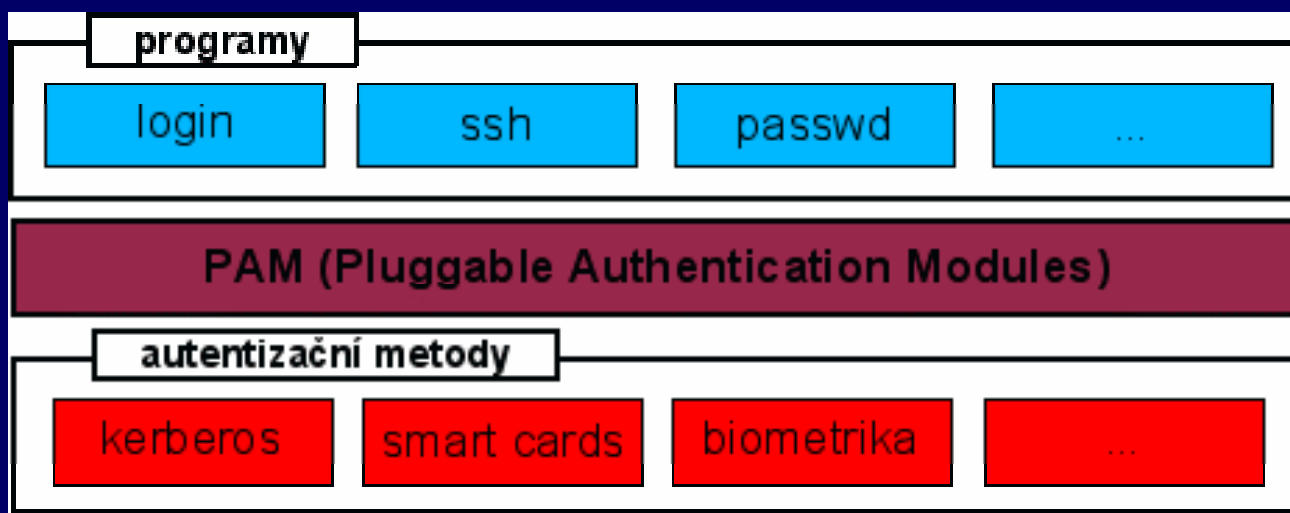

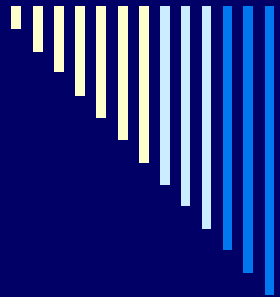
PAM (Pluggable Authentication Modules)

- Zajistit nezávislost programů na konkrétních autentizačních postupech
- Aplikaci zajímá pouze to, zda má službu poskytnout nebo ne
- Mezivrstva
 - Aplikace, požadující ověření identity
 - Autentizační metoda (/etc/passwd, Kerberos, biometrie)

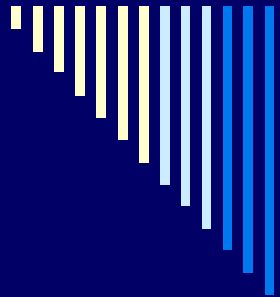
PAM

PAM

- 4 funkční oblasti
- **Autentizace uživatele**
 - Ověřuje identitu uživatele – kontrola hesla, připojení k serveru Kerberos, ...
- **Kontrola účtu**
 - Např. povolení přístupu jen během určité doby
 - Omezení počtu současně přihlášených uživatelů
- **Správa relace**
 - Před a po provedení služby
 - Nastavuje proměnné prostředí, omezuje systémové prostředky
 - Připojení dalších filesystemů, chroot, ...
- **Změna hesla**
 - Kontrola délky a kvality hesla

Kerberos

- Použití tzv. **lístků** vydávaných centrálním autentizačním serverem (spravuje databázi všech uživatelů)
- Podpora **single sign-on**
- Uživatel se **autentizuje** vůči serveru Kerbera pouze **jednou**
- Získá základní **lístek** – Ticket Granting Ticket (TGT)
- TGT použije pro získání **dalších** lístků pro přístup ke službám vyžadujícím **autentizaci**
- Kromě prvotní autentizace vše ostatní transparentně
- Použití např. distribuovaný souborový systém AFS

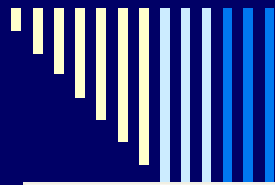
Kerberos, distribuovaný fs AFS

□ Kerberos

- **kinit** – získání TGT lístku
- **klist** – seznam akt. lístků na disku
- **kdestroy** – zničení uložených lístků
- **kpasswd** – změna kerberovského hesla

□ AFS

- oprávnění k systému afs - token
 - **aklog** –c kiv.zcu.cz
 - **tokens**
-

Ukázka kdestroy, kinit, klist

```
C:\WINDOWS\system32\cmd.exe

C:\Documents and Settings\pesicka>kdestroy

C:\Documents and Settings\pesicka>klist
klist: No credentials cache found (ticket cache API:krb5cc)

Kerberos 4 ticket cache: API:krb4cc
klist: No ticket file (tf_util)

C:\Documents and Settings\pesicka>kinit
Password for pesicka@ZCU.CZ:
kinit(v4): Principal unknown (kerberos)
Maybe your KDC does not support v4. Try the -5 option next time.

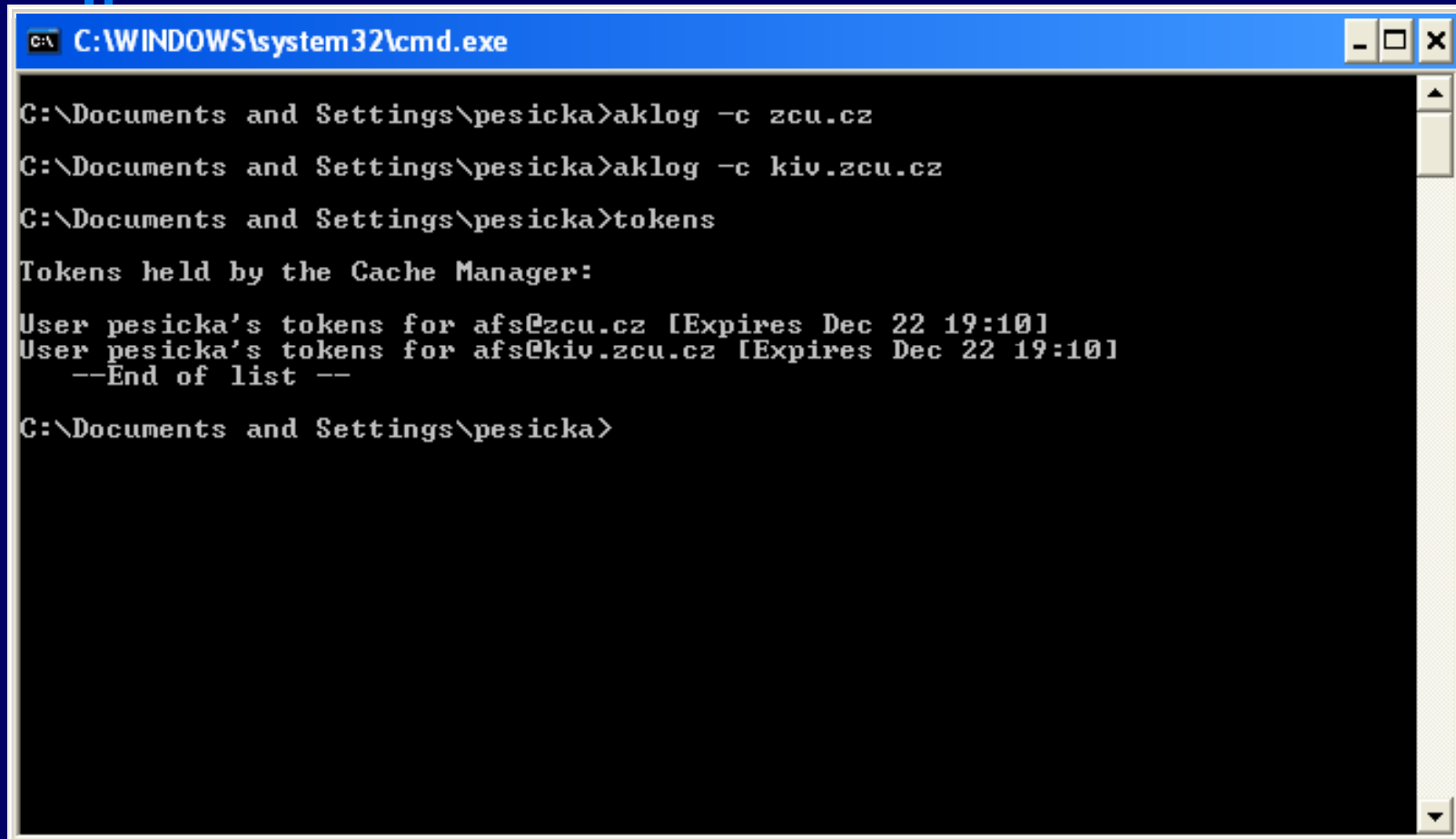
C:\Documents and Settings\pesicka>klist
Ticket cache: API:krb5cc
Default principal: pesicka@ZCU.CZ

Valid starting      Expires            Service principal
12/22/08 09:11:00  12/22/08 19:10:54  krbtgt/ZCU.CZ@ZCU.CZ
        renew until 12/22/08 09:11:00

Kerberos 4 ticket cache: API:krb4cc
klist: No ticket file (tf_util)

C:\Documents and Settings\pesicka>_
```

Ukázka aklog


```
C:\WINDOWS\system32\cmd.exe

C:\Documents and Settings\pesicka>aklog -c zcu.cz
C:\Documents and Settings\pesicka>aklog -c kiv.zcu.cz
C:\Documents and Settings\pesicka>tokens

Tokens held by the Cache Manager:

User pesicka's tokens for afs@zcu.cz [Expires Dec 22 19:10]
User pesicka's tokens for afs@kiv.zcu.cz [Expires Dec 22 19:10]
--End of list --

C:\Documents and Settings\pesicka>
```

Leash - Monday, December 22, 2008 09:14

File Action View Options Help

Your Kerberos Tickets and AFS Tokens (Issued/Expires/[Renew]/Principal)

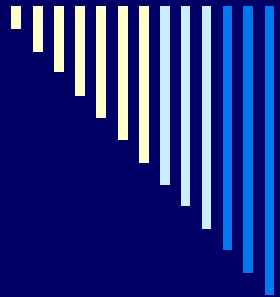
[-] pesicka@ZCU.CZ					
[-] Kerberos Five Tickets					
		Dec 22 09:11	Dec 22 19:10	[Dec 22 09:11]	krbtgt/ZCU.CZ@ZCU.CZ (FRIA)
		Dec 22 09:12	Dec 22 19:10	[Dec 22 09:11]	afs@ZCU.CZ (FRA)
		Dec 22 09:13	Dec 22 19:10	[Dec 22 09:11]	krbtgt/KIV.ZCU.CZ@ZCU.CZ (FRA)
		Dec 22 09:13	Dec 22 19:10	[Dec 22 09:11]	afs@KIV.ZCU.CZ (FRA)
[-] Kerberos Four Tickets					
[-] AFS Tokens					
			Dec 22 19:10:54	pesicka@zcu.cz	
			Dec 22 19:10:54	pesicka@kiv.zcu.cz	

For Help, press F1

Kerb-5 Ticket Life: 09:56

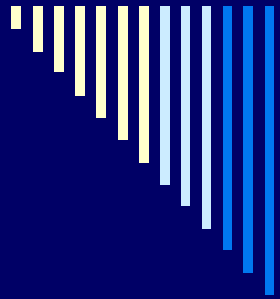
Kerb-4: No Tickets

AFS Token Life: 09:!!

Škodlivé programy

- Malicious software
- Vyžadují hostitelský program nebo nezávislé
- **Bacteria**
 - Konzumuje systémové zdroje tím, že se replikuje
- **Logic bomb**
 - Pokud v systému nastanou určité podmínky, provede se nějaká škodlivá akce.
- **Trapdoor**
 - Tajný nedokumentovaný vstupní bod do programu, obejdou se běžné přístupové kontroly

Škodlivé programy

□ Trojan Horse

- Tajná nedokumentovaná rutina obsažená v jinak užitečném programu. Při spuštění programu dojde i k vykonání tohoto kódu.

□ Virus

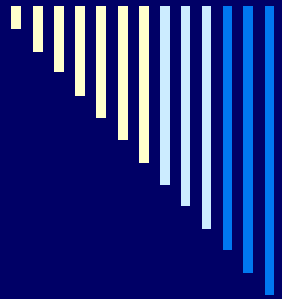
- Kód zapouzdřený v programu, kopíruje se a vkládá do dalších programů. Kromě vlastního šíření vykonává různé škodlivé činnosti

Škodlivé programy

□ **Worm** (červ)

- Program může replikovat sebe a šířit se z počítače na počítač přes síť. Na cílovém stroji ve své činnosti pokračuje. Může vykonávat další škodlivé činnosti.
-

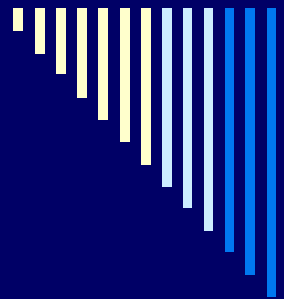
Viry

- Parazitní
- Memory-resident
- Boot sector
- Stealth virus
 - Skrývá se před detekčními programy
- Polymorphic
 - Mění se kód viru
 - Snaží se bránit detekci podle signature viru

Příklad: SillyFD-AA

- ❑ V kořenové složce skrytý soubor *autorun.inf*
 - ❑ Při zapojení USB disku spuštění souboru s červem
 - ❑ Mj. mění položky systémového registru
 - ❑ Text *Hacked by 1BYTE* v záhlaví IE
-

Šíření a projevy škodlivého kódu

Šíření

- Přes síť, USB disk, Bluetooth (mobilní zařízení), ...
- Přežívání ve starých zálohách

Projevy

- DOS (denial of service)
- Spamování
- Vzdálené ovládání, krádež informací
- Posílání drahých textovek, hovory (mobilní zař.)

Antiviry

- Detekce

- Zjistit, že je soubor napadený

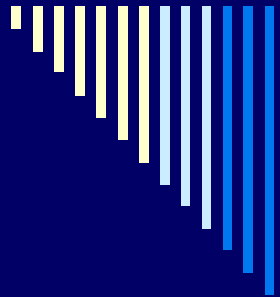
- Identifikace

- Zjistit, o jaký virus se jedná

- Odstranění

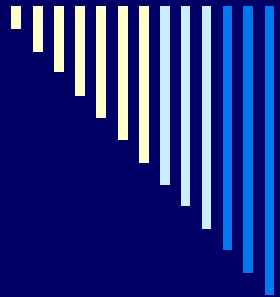
- Databáze **signatur** virů (aktualizace)

- Heuristika

Koncept verifikačního monitoru

- Reguluje přístup subjektů (uživatelské procesy) k objektům (paměť)
- Verifikační monitor má přístup k security kernel databázi
 - Seznam přístupových privilegií každého subjektu
 - Seznam ochranných atributů každého objektu
- Audit file
 - Loguje důležité události
 - Přístupy, změny přístupových práv

Bezpečnostní chyby

- Příklad starší bezp. chyby
- `lpr` vytiskne zadaný soubor na tiskárnu
- `lpr -r` soubor po vytisknutí **zruší**
- Ve starších verzích Unixu bylo možné, aby kdokoliv vytisknul a zrušil **`/etc/passwd`**

Vnější útoky na systém

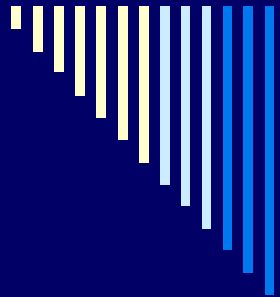
- Vyhledání vhodného systému
 - „skenování“ sítě
 - Zjištění informací o počítači
 - OS, spuštěné servery
 - Napadení systému

 - Problém – pro všechny fáze existují na síti vytvořené nástroje, útočník nemusí být ani žádným odborníkem na dané téma
-

Zjištění informací o počítači

- Zjištění typu stroje (fingerprint)
 - Např. reakce na nesmyslné příznaky (SYN-FIN-URG-PUSH) - každý OS a protokolový zásobník odpoví jinak
 - Odposloucháváním provozu
 - Scan portů
 - Servery poslouchají na určeném portu, nejčastěji na well-known portech
 - Např. program **nmap**
 - Network vulnerability scanner
 - Testování bezpečnostních problémů v síti
 - Program **nessus**
-

Přetečení bufferu uloženého na zásobníku

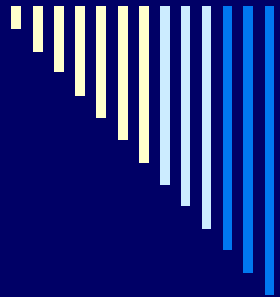
- ❑ Programy vytvořené v C
- ❑ Nekontroluje např. meze polí, umožňuje **přepsat část paměti**

- ❑ Volání procedury – na zásobník návratovou hodnotu
- ❑ Spustí proceduru, vytvoří místo pro lokální proměnné
- ❑ Uživatel zadá např. delší řetězec, přepíše část další paměti, včetně návratové adresy
- ❑ Návrat – instrukce RET – začne vykonávat instrukce od jiné adresy (pokud náhodné, program většinou zhavaruje)

Virtualizace – fenomén dnešní doby

- Oddělené stroje zákazníků
 - snadnější údržba
 - Zálohování, snapshoty
 - Neovlivňují se navzájem (např. vypnutý safe mode..)
 - Vývojáři
 - Výukové účely
 - Vrácení do původního stavu
 - Předpřipravené scénáře (např. konfigurace Exchange)
 - Migrace virtuálních strojů
 - Snadno přesuneme virtuální stroj z železa Ž1 na Ž2
-

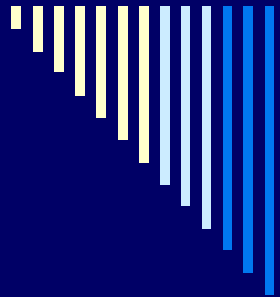
Virtualizace

Různé úrovně (viz wikipedia)

- Celý stroj (virtuální stroj)
- HW komponenty (virtuální procesory, paměť, disk)
- SW prostředí (virtualizace OS)

Virtualizace platformy

Řídící program (sw hostitele) vytváří **simulované prostředí** počítače (**virtuální stroj**) pro **hostovaný sw** (může jím být např. celý operační systém)

Přístupy k virtualizaci

(zdroj wikipedia)

□ Emulace / Simulace

- Simulace HW, dovoluje běh OS na odlišném procesoru
- např. vývoj pro PDA pod Visual Studiem 2008, QEMU

□ Nativní (plná) virtualizace

- VS (virt. stroj) emuluje HW
- umožní běh neupraveného OS (nejčastěji pro stejný druh CPU)
- Lze i více instancí
- *VirtualBox, VirtualPC, Vmware Workstation/Server, QEMU*

Přístupy k virtualizaci

□ Částečná virtualizace

- Zejména adresního prostoru
- Sdílení zdrojů a izolace procesů
- Neumí oddělit instance hostovaných OS
- Obecně nelze hovořit o virtuálním stroji

□ Paravirtualizace

- VS nabízí speciální **API**, které lze použít z **upraveného** hostovaného OS – systémové volání **hypervizora**
- XEN, Win4lin

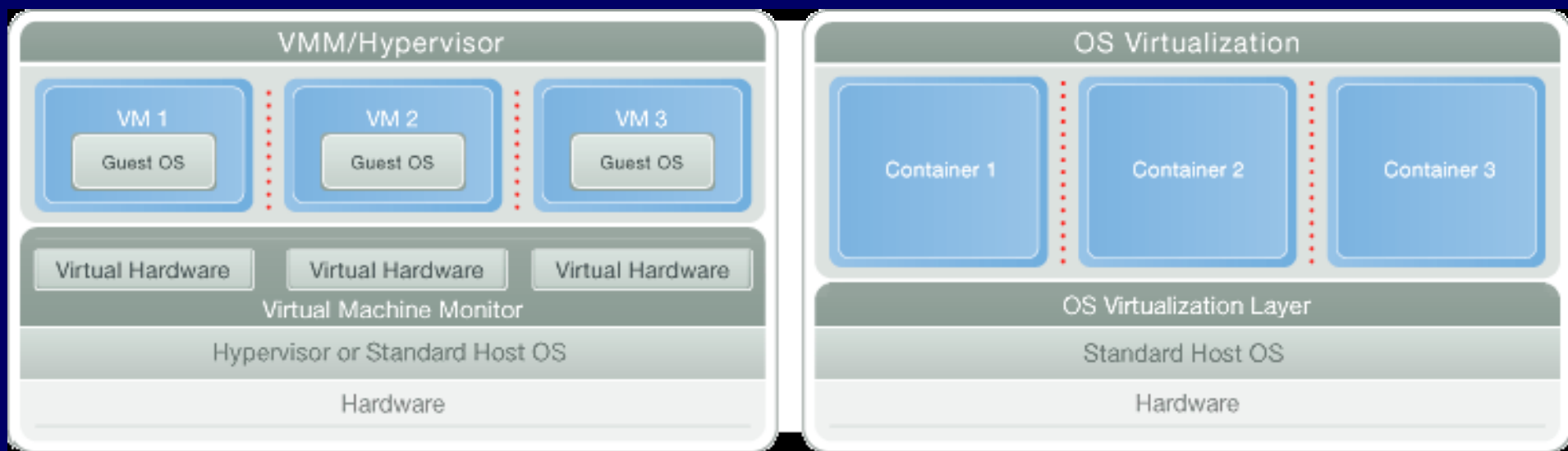
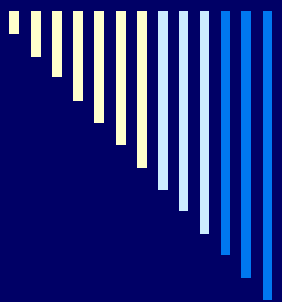
Přístupy k virtualizaci

□ Virtualizace na úrovni OS

- Hostované OS sdílejí jeden OS s hostitelským systémem
- Stejně jádro OS je použito pro implementaci hostovaného OS,
- Linux-Vserver, Virtuozzo, FreeBSDJail

□ Aplikační virtualizace

- Aplikace běží na daném stroji, používá místní zdroje, ale ve virtuálním stroji (položky registrů, soubory, proměnné prostředí)
 - Např. Java Virtual Machine
-

Zdroj: <http://www.parallels.com/products/virtuozzo/os/>

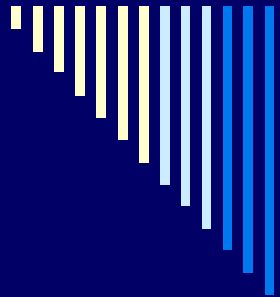

Win Server 2008 Hyper-V

□ Podporované OS

- Windows Server 2003/2008 x64/x86
- Windows Server 2000
- SUSE Linux Enterprise Server 10
- Windows Vista x64/x86
- Windows XP Prof x64/x86

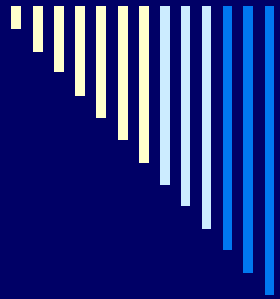
Každý guest OS ukládá do **.vhd** souboru

Hyper-V

(zdroj <http://www.konzultant.net/a27-Windows-Server-2008-Hyper-V.aspx>)

- Podpora HW virtualizace na **úrovni CPU**
(Intel-**VT**, AMD-V)
- **Hypervisor**
 - Tenká vrstva pod OS (v podstatě mikrojádro)
 - Vytvoření a separace oddílů
 - Komunikace mezi virt. OS a HW
 - Neobsahuje ovladače, jen virtualizační logiku

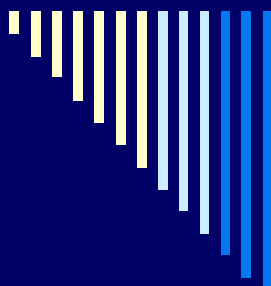
Hyper-V

□ Parent partition

- Instalace Win2008 serveru s rolí Hyper-V
- OS vlastní HW, poskytuje pro něj ovladače virtuálním stanicím

□ Child partition

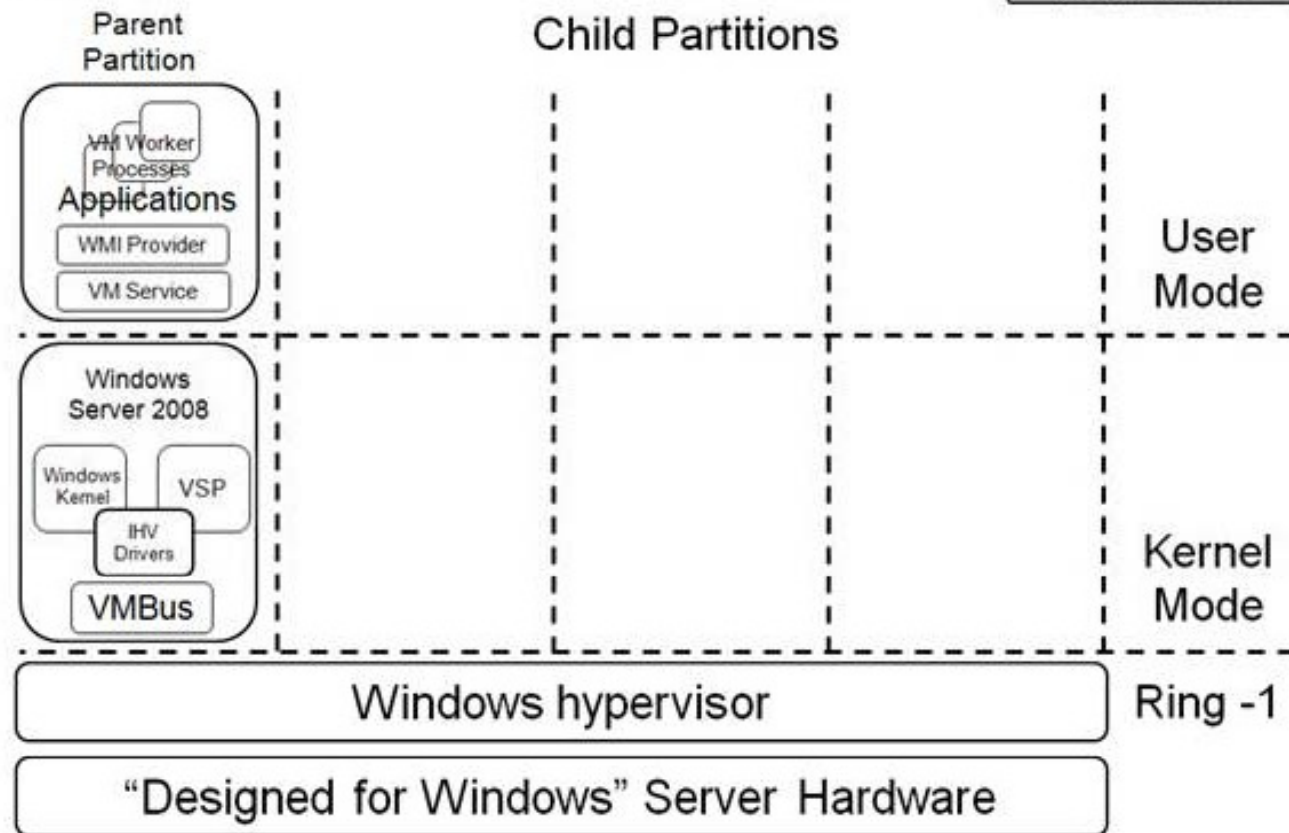
- Virtualizované stanice a systémy

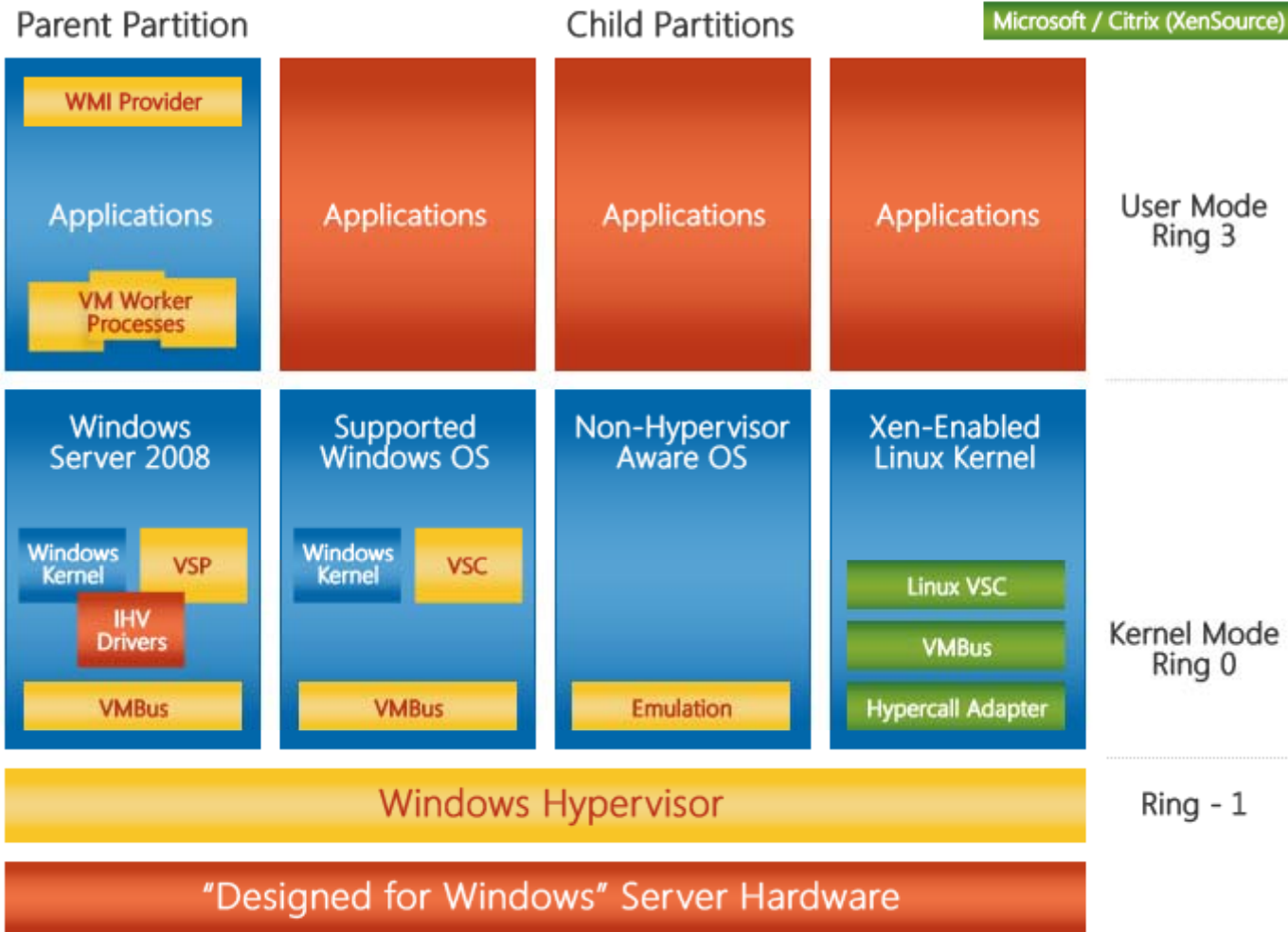
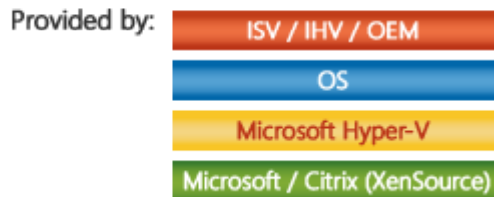
Hyper-V Architecture

Provided by:

OS
ISV / IHV / OEM
Microsoft Hyper-V
Microsoft / XenSource

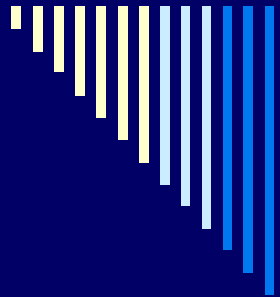
Hyper-V Architecture

IHV
Independent
Hardware
Vendor

VSP
Virtualization
Service
Provider
Komunikace
mezi ovladači
a systémy

**VM Worker
Process**
Reprezentuje
A obsluhuje
Každou
virtuální stanici

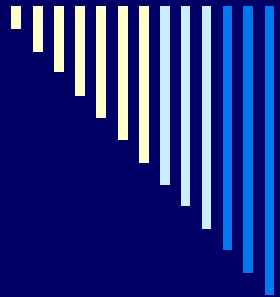
Odkazy

- Některé použité při zpracování této přednášky

- Báječný svět Linuxu 2.6 (z roku 2003)
 - <http://www.linuxzone.cz/index.phtml?ids=10&idc=782>

- Porovnání systémů Linux a FreeBSD
 - <http://www.root.cz/serialy/porovnani-systemu-linux-a-freebsd/>

- PAM
 - <http://www.root.cz/clanky/pam-sprava-autentizacnich-mechanismu/>
 - <http://www.root.cz/clanky/pam-pouziti-v-praxi/>

Odkazy 2

- PAM, Kerberos
 - http://www.fi.muni.cz/~kas/p090/referaty/2005-jaro/st/referat_kerberos_pam.html
- Kerberos: <http://web.mit.edu/Kerberos/>